

Na temelju članka 167. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN 75/93. i 11/94.) i članka 18. točka 1. Statuta Hrvatske ljekarničke komore, Vijeće Komore je na 10. sjednici održanoj 18. travnja 1996. godine donijelo

KODEKS LJEKARNIČKE ETIKE I DEONTOLOGIJE

I UVODNE ODREDBE

Članak 1.

(1) Kodeks ljekarničke etike i deontologije (u nastavku teksta: Kodeks) donosi se u skladu s tradicijom i modernim smjernicama razvoja ljekarničke djelatnosti i skrbi.

(2) Kodeks obvezuje svakog magistra farmacije da svoj život i svoju struku posveti dobrobiti i zdravlju čovjeka.

Članak 2.

(1) Kodeks je skup odrednica koje magistar farmacije primjenjuje u:

- obavljanju temeljne ljekarničke djelatnosti,
- radu i komuniciranju s bolesnicima i ostalim korisnicima,
- odnosima s drugim magistrima farmacije i ostalim zdravstvenim djelatnicima,
- biomedicinskim istraživanjima,
- planiranju obitelji,
- komuniciranju s medijima i javnošću.

Članak 3.

(1) Kodeks prihvaćaju, u Hrvatskoj ljekarničkoj komori, osobnom izjavom svi magistri farmacije po položenom državnom ispitu.

(2) Osobna izjava trajno se pohranjuje u Registru članstva Hrvatske ljekarničke komore (u nastavku teksta: Komora).

Članak 4.

(1) Izjava glasi:

“Ja ..... svečano izjavljujem:

- svoje znanje i umijeće, uvijek ću primjenjivati, u skladu s načelima ovog

- Kodeksa, časno, savjesno i dostojanstveno;
- poštivat ću ljudski život od njegovog početka do smrti, promicati zdravlje, sprečavati i liječiti bolesti;
  - pomoć ću pružiti svakome bez obzira na dob, spol, rasu, narodnost, vjersko ili političko uvjerenje i društveni položaj, poštujući pri tome ljudska prava i dostojanstvo čovjeka;
  - prvenstvo ću uvijek davati interesu bolesnika pred osobnim interesom;
  - skrbit ću se za pravilnu, učinkovitu i sigurnu uporabu lijekova;
  - lijekove ću izrađivati i izdavati po najvišim standardima kakvoće;
  - čuvat ću povjerenu mi tajnu;
  - svojim učiteljima i kolegama iskazivat ću poštovanje i zahvalnost za znanje, umijeće i odgoj koje sam od njih primio;
  - svim svojim sposobnostima čuvat ću plemenite tradicije ljekarničkog poziva.”

II OPĆE ODREDBE

1. Mjesto i uloga magistra farmacije u zdravstvu

Članak 5.

(1) Magistar farmacije sudjeluje u potpunosti s drugim zdravstvenim djelatnicima u izobrazbi i davanju smjernica za sigurnu i racionalnu uporabu lijekova.

Članak 6.

(1) Djelatnost magistra farmacije je javna. Njegov odnos prema svim bolesnicima mora biti jednak.

(2) Magistar farmacije, obavljajući svoju djelatnost, mora čuvati ugled i interes ljekarne ili druge zdravstvene ustanove u kojoj je zaposlen.

Članak 7.

(1) Zadaća i obveza magistra farmacije je da osigura sigurnu, stalnu i pravovremenu opskrbu s lijekovima pučanstva, zdravstvenih i drugih ustanova i organizacija i zdravstvenih djelatnika koji obavljaju privatnu praksu.

(2) Bez obzira na područje rada ili specijalnost, magistar farmacije kao zdravstveni djelatnik, dužan je u okviru svojih mogućnosti pomagati svakom čovjeku čiji je život u neposrednoj opasnosti.

Članak 8.

(1) Magistar farmacije dužan je promicati i podupirati sve aktivnosti i uredbe kojima je cilj sprečavanje bolesti i osiguranje stalnosti u opskrbi lijekovima, a

koje provodi ili donosi Komora i Hrvatsko farmaceutsko društvo, kao njegova strukovna udruga.

(2) Magistar farmacije dužan je sudjelovati i u zdravstvenom prosvjećivanju pučanstva.

Članak 9.

(1) Dužnost nalaže magistru farmacije podržavati aktivnosti državnih i lokalnih tijela Uprave u provedbi zadaća i poslova iz područja zdravstva.

(2) Poželjno je da magistar farmacije sudjeluje u radu udruga i organizacija kojima je cilj unapređenje farmaceutske struke.

2. Odgovornost i neovisnost magistra farmacije

Članak 10.

(1) Magistar farmacije dužan je svoje znanje i umijeće odgovorno, u skladu s ovim Kodeksom, primjenjivati prema svakome bolesniku. Svoj rad obavlja savjesno, s poštovanjem prema čovjeku i njegovom životu.

(2) U obnašanju svog poziva u granicama svoje stručne osposobljenosti i zakonom propisanih ovlasti, magistar farmacije je samostalan i neovisan. Za svoj rad odgovoran je pred svojom savješću, čovjekom i zajednicom.

Članak 11.

(1) Magistar farmacije odgovoran je za rad osoblja u ljekarni s nižom stručnom osposobljenošću. Njihov rad mora nadzirati. Magistar farmacije ne smije dopustiti izdavanje lijekova osobama kojima zakon to ne dozvoljava.

Članak 12.

(1) Magistar farmacije dužan je u granicama svoje stručne osposobljenosti i ljudskog dostojanstva spriječiti nepravilno liječenje.

(2) Magistar farmacije u interesu zdravlja bolesnika dužan je odbiti izdavanje lijeka. Ako je takav lijek propisan na recept, mora obvezno tražiti mišljenje liječnika.

(3) Magistar farmacije ima pravo priziva savjesti samo ako time ne dovodi u opasnost zdravlje i život bolesnika.

(4) Magistar farmacije izdaje lijekove bez recepta na osobnu odgovornost.

Članak 13.

(1) Magistar farmacije mora čuvati svoj stručni ugled i neovisnost ne pristajući da mu se ime ističe i povezuje s trgovačkim poslovanjem koje ima cilj stjecanje osobne koristi.

(2) Magistar farmacije ne smije surađivati s pravnim i fizičkim osobama koje zlorabljavaju povjerenje javnosti zastupajući neprovjerene lijekovite tvari i postupke namijenjene liječenju.

Članak 14.

(1) Magistar farmacije ne smije napustiti radno mjesto dok ne dobije zamjenu.

3. *Edukacija i usavršavanje*

Članak 15.

(1) Magistar farmacije mora svoje stručno znanje trajno održavati i stalno ga dopunjavati novim spoznajama i umijećima iz farmaceutske znanosti.

(2) Trajnu edukaciju i praćenje novih spoznaja u struci smatrat će svojom dužnošću i dugom prema bolesnicima, kako bi im uvijek mogao pružiti odgovarajuću ljekarničku skrb.

(3) Magistar farmacije - voditelj ljekarne mora obvezno omogućiti provedbu trajne edukacije i drugih oblika stručnog usavršavanja magistrima farmacije koji su u radnom odnosu u ljekarni.

4. *Odnos prema bolesnicima*

Članak 16.

(1) Magistar farmacije smatrat će dobrobit bolesnika svojom prvom i temeljom brigom.

(2) Magistar farmacije će svoj posao obavljati stručno i besprijekorno ne iskorištavajući bolesnika ni tjelesno, ni emotivno, ni materijalno.

Članak 17.

(1) Magistar farmacije se u obavljanju svoje ljekarničke dužnosti obvezuje:

- da će se prema svim bolesnicima, kojima je potrebna njegova pomoć, odnositi s istim osjećajem odgovornosti,
- da će preporučivati takve načine liječenja, lijekove i druge pripravke čiju uporabu etički i stručno zagovara,
- da će bolesnika koji se sam liječi savjetovati na najprikladniji način u okviru svojeg znanja, a po potrebi pravovremeno uputiti na skrb liječniku,
- da će uskratiti izdavanje lijekova u slučaju opravdane sumnje da će osoba isti upotrijebiti na način koji će štetiti njezinom zdravlju ili kojim će

ostvariti nezakonitu korist.

Članak 18.

(1) Sve ono što je magistar farmacije, obavljajući svoju ljekarničku dužnost, saznao o bolesniku smatra se stručnom, odnosno profesionalnom tajnom. On ju je dužan čuvati i pred bolesnikovim bližnjima, ako to bolesnik želi, osim u slučajevima kada je pozitivnim propisima drugačije određeno.

(2) Zbog čuvanja stručne, odnosno profesionalne tajne magistar farmacije ne smije javno govoriti o stanju bolesti bolesnika i o liječničkim receptima. U obavljanju ljekarničke dužnosti mora izbjegavati sve postupke koji bi mogli ugroziti čuvanje stručne, odnosno profesionalne tajne.

(3) Magistar farmacije - voditelj ljekarne mora zahtijevati od svih zaposlenih u ljekarni da u svemu poštuju odredbe o stručnoj, odnosno profesionalnoj tajni.

Članak 19.

(1) Magistar farmacije u obavljanju ljekarničke dužnosti mora izbjegavati postavljanje dijagnoze bolesti i davanje prognoza o tijeku bolesti bolesnika u čijem liječenju sudjeluje. Posebno mora pred bolesnikom ili trećom osobom izbjeći komentare o liječničkim nalazima. Magistar farmacije mora s posebnom ozbiljnošću i pozornošću odgovarati na pitanja bolesnika ili treće osobe o bolesti ili značenju propisanih lijekova.

Članak 20.

(1) Magistar farmacije mora nastojati pridobiti i zadržati povjerenje bolesnika.

Članak 21.

(1) Svi dogovori ili postupci magistra farmacije koji uključuju prijevare na račun bolesnika, odnosno njegovog zdravlja u izravnoj su suprotnosti s ljekarničkom etikom.

(2) Zabranjen je bilo kakav nelojalan dogovor između magistra farmacije i liječnika ili bilo koje druge osobe. Pod nelojalnim dogovorom podrazumijeva se dogovor dviju ili više osoba na štetu bolesnika ili treće osobe.

5. Odnos prema drugim magistrima farmacije i ostalim zdravstvenim djelatnicima

Članak 22.

(1) Magistar farmacije odnosit će se časno prema drugim magistrima farmacije, onako kako bi on želio da se odnose prema njemu.

(2) Magistar farmacije dužan je sa svojim suradnicima postupati pravedno i kolegijalno.

(3) Magistar farmacije ima pravo zahtijevati od svojih suradnika ponašanje primjereno zvanju.

Članak 23.

(1) Magistar farmacije - mentor mora pripravniku, odnosno novaku stažisti i praktikantu omogućiti provedbu cjelovitog programa staža ili praktične izobrazbe. Pri tome je obvezan na njih prenijeti, nesebično i prema svom najboljem znanju, ljubav prema struci. Svojim radom i ponašanjem mora im biti primjerom.

Članak 24.

(1) Magistri farmacije imaju obvezu, u obavljanju ljekarničke djelatnosti, međusobno se pomagati i podupirati.

(2) Magistar farmacije ne smije ni jednim postupkom nanijeti izravnu ili neizravnu moralnu, stručnu ili materijalnu štetu drugom magistru farmacije.

(3) U slučaju spora magistri farmacije moraju nastojati spor riješiti sporazumno. Ako ne mogu doći do sporazumnog rješenja, dužni su o tome obavijestiti Vijeće Komore ili Stegovni sud Komore.

Članak 25.

(1) Magistar farmacije treba izgrađivati sadržajne odnose među suradnicima te drugim zdravstvenim djelatnicima. Pri tome je potrebno da stvara klimu poštovanja i povjerenja. Stjecanje i širenje ugleda samoisticanjem nečasno je.

Članak 26.

(1) Magistar farmacije smatrat će Hrvatsku ljekarničku komoru, Hrvatsko farmaceutsko društvo i Farmaceutsko - biokemijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu svojim stručnim i staleškim maticama, čuvajući i promičući im ugled u struci i u široj javnosti.

III POSEBNE ODREDBE

1. Vrednovanje ljekarničkog rada

Članak 27.

(1) Magistar farmacije za pružene ljekarničke usluge može uzeti samo propisanu i pravičnu naknadu.

(2) Magistar farmacije ima pravo i obvezu da preko svojih stručnih, staleških i drugih udruga osigura odgovarajuće vrednovanje svog rada.

2. Biomedicinska istraživanja

Članak 28.

(1) Magistru farmacije, voditelju tima koji provodi klinička istraživanja (pokus) na ljudima, svijest i čast nalažu da plan tog istraživanja prethodno prikaže nadležnom državnom povjerenstvu u pogledu znanstvene opravdanosti i etičke prihvatljivosti.

(2) Magistar farmacije je obavezan sve osobe, koje su obuhvaćene njegovim istraživanjima, upoznati o smislu svog rada, o očekivanoj koristi i mogućoj šteti.

Članak 29.

(1) Magistar farmacije ne smije usvojiti, primijeniti i širiti znanstveno neprovjereni postupak liječenja ili lijek i pobuđivati lažnu nadu kod bolesnika i njegovih bližnjih.

(2) Magistar farmacije može upotrijebiti placebo samo onda kada osoba - ispitanik prema najbolje dostupnim spoznajama može imati od njega koristi, a svaki je štetni učinak sigurno isključen.

Članak 30.

(1) Magistar farmacije će o postignutim rezultatima istraživanja obavijestiti stručne krugove prema načelima stručnog izvješćivanja. Širu javnost obavijestiti će nakon što je o rezultatima stvoreno stručno mišljenje.

3. Planiranje obitelji

Članak 31.

(1) Magistar farmacije će u planiranju obitelji promicati u prvom redu odgojne i prirodne metode. Njegova je dužnost da metode, koje su u skladu s medicinskim spoznajama i moralnim vrednotama, objasni te upozori na štetnosti pojedinih sredstava, odnosno postupaka.

4. Oglašavanje i isticanje naziva

Članak 32.

(1) Sva oglašavanja ljekarničkih usluga, lijekova i drugih pripravaka te isticanje naziva ustanove ili privatne prakse moraju biti u skladu s pozitivnim propisima i odredbama ovog Kodeksa.

(2) Oblici oglašavanja i isticanja naziva, koje koriste magistri farmacije, moraju biti u skladu sa sljedećim načelima:

- njihova vodilja mora biti istinsko zdravlje pučanstva,
- moraju poštivati stručni i znanstveni dignitet magistra farmacije,
- moraju biti jasna i točna i ne smiju zloupotrebjavati povjerenje javnosti,
- moraju poštivati javnu i socijalnu ulogu ljekarne i magistra farmacije u društvenoj zajednici,
- moraju poštivati načelo kolegijalnosti u akademskom zvanju,
- moraju poštivati principe prava i obveza ljekarne u sastavu opskrbe zdravstva.

Članak 33.

(1) Oglašavanje je dozvoljeno:

- u okviru zajedničkog stručnog oglašavanja, kojeg organizira ili podupire Komora,
- unutar i na zgradi ljekarne, ako je u skladu s ranije naznačenim odredbama,
- unutar ljekarne samo kao obavijest na oglasnom panou, a na javnom mjestu obavijest koja označava najbližu ljekarnu i sadrži samo tekst naslova ljekarne,
- kao jednokratna akcija uz otvaranje ili ponovno otvaranje ljekarne te uz prigodu obljetnice ljekarne u jednostavnom obliku,
- kao oglas u stručnim časopisima i glasilima s imenom ljekarne i dodatnim tekstom. Dodatni tekst može sadržavati samo naznaku da ljekarna nudi asortiman naznačen u članku 64. i 67. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN 75/93. i 11/94.).

Članak 34.

(1) Nedozvoljena oglašavanja, odnosno ona koja su u suprotnosti s ugledom ljekarničkog poziva su:

- svi načini oglašavanja, koji su tržišno napadni i u suprotnosti s etičkim mjerilima,
- svi načini oglašavanja koji su po sadržaju i obliku takvi da:
  - a) iskorištavaju praznovjerje i lakovjernost javnosti,
  - b) nisu u skladu s istinom, iskorištavaju je ili sadrže pretjerane tvrdnje,
  - c) mogu nelojalno utjecati na promet ili stvarati štetu drugoj ljekarni,

- d) sadrže naznaku zajedničkih zakonskih i stručnih ljekarničkih obveza i zadaća, a koja po načinu i obliku izvođenja prikazuju se kao posebna zasluga i sadržaj samo jedne ljekarne, koja provodi tu reklamu - oglašavanje,
- e) sadrži naznaku posebnih besplatnih dodatnih djelatnosti, koje po pozitivnim propisima ne smiju ili nisu primjerene da se izvode u ljekarni.

Članak 35.

(1) U oglašavanje se ne ubraja obavijest o radnom vremenu ljekarne, obavijest o službi ljekarničkog dežurstva, obavijest o promjeni telefonskog i telefaks broja.

IV ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 36.

(1) Poštivanje odredbi ovog Kodeksa kao i odredbi Kodeksa međunarodnih ljekarničkih organizacija kojima pristupi Komora obvezatno je za sve magistre farmacije koji rade na neposrednim poslovima zdravstvene zaštite, obavljajući ljekarničku djelatnost.

(2) Magistar farmacije, član Komore ima pravo i dužnost o svakom kršenju odredbi Kodeksa obavijestiti Vijeće Komore, koje prati primjenu Kodeksa.

Članak 37.

(1) Povrede i sankcije povreda ovog Kodeksa utvrdit će se Pravilnikom o radu i kaznenim mjerama Stegovnog suda Komore.

(2) Vijeće Komore će protiv svakog magistra farmacije koji povrijedi odredbe Kodeksa pokrenuti stegovni postupak preko Stegovnog suda Komore.

Članak 38.

(1) Magistar farmacije dužan je odbiti izvršenje svake stručne radnje koja je u suprotnosti s načelima iznesenim u Kodeksu. Komora je dužna u tome pomoći magistru farmacije svojim ugledom i pravnim sredstvima, ako se za to ukaže potreba.

Članak 39.

(1) Magistri farmacije koji su do stupanja na snagu ovog Kodeksa položili državni ispit daju izjavu, u skladu s člankom 3. ovog Kodeksa, kod upisa u Registar članstva Komore, a najkasnije prilikom prijema prvog odobrenja za samostalni rad.

Članak 40.

(1) Ovaj Kodeks objavljuje se u Farmaceutskom glasniku i stupa na snagu danom objave.

Broj: II - 16/07 - 96.

U Zagrebu, 18. travnja 1996.

**PREDSJEDNIK VIJEĆA
KOMORE**

Mr.sc. Darko Takač, mr.ph.